

Brev fra Olga til sine forældre i England¹⁾

Den 15. oktober 1943.

Kære lille Mor, kære gamle Far, min kære store Wolfgang !

I mellemtiden må I have fået Ragnas telegram og også mine første hilsener fra Helsingborg. Det er vidunderligt, at jeg nu selv kan skrive til jer²⁾, og jeg glæder mig allerede enormt til jeres breve.

Hvad vi har oplevet, er svært at fortælle. Fra den 29. august³⁾ er vi overhovedet ikke faldet til ro. Situationen blev stadig mere faretruende. Den 24. september kom urolighederne rullende som en lavine. Den 26. september var det klart, at alle jøder var i livsfare. Søndag aften forlod vi vores lejligheder. Hvad danskerne gjorde for os er ubeskriveligt, de stod alle som en bag os. Alle døre åbnedes, alle hænder var klar til at hjælpe, kort sagt: De er helte. Reinhard fik gennem lærere og elever så mange invitationer, at han hver nat sov et nyt sted, selv flyttede jeg også rundt. De sidste to dage husede en ven af Ragna os, da han syntes, at vi skulle bo sammen.

I mellemtiden arbejdede vi på alle måder for sammen at få pladser på en båd. Hele organisationer voksede op af jorden, hjem åbnede sig for os, hvor vi fik informationer om, hvor og hvornår fiskerne ventede. Reinhard og jeg havde arbejdet hver for sig, den 4. oktober havde vi 4 tilbud til priser mellem 1.000 og 7.000. Jeg har i alle årene været så sparsom med vores smule penge, så jeg selv kunne betale de 2.000 kr. for vores overfart. Hvilke scener der udspillede sig på Øresund – vær I glade for, at I ikke har oplevet det.

Af alle har vi haft den bedste og mest bekvemme overfart. Det var en lille motorbåd med 11 flygtninge ombord, en kolossal storm og G.s.L.⁴⁾ bælgmørkt. Det var umuligt at tage bagage med, vi havde dobbelt på af alt, det styrtede ned, vi havde vinden i ryggen, vi blev drivvåde, men det var helt ligegyldigt, kun væk fra de tyske projektører, heldigvis var det danske politi stadig over det hele. Bølgerne gik så højt, at man ikke kunne se vores lille båd. Gode gamle Far, vi gjorde dig ære – vi blev ikke søsyge. Og to timer senere landede vi på svensk grund, budt så venligt velkommen af alle. Vi sejlede eller startede motoren kl. 8, kl. 10 var vi reddede.

Så kom vores viderefart, registrering – ja, og siden i tirsdags er vi nu hos Ragna. Igen havnede vi som sædvanlig i et smørhul, familietrofasthed. Hvad Holtmans gør for os må Gud gengælde dem, vi kan ikke. Der er for mig ingen erstatning for Käte, men det menneske, der står mig nærmest efter at vi udvandrede, er Ragna.

Hvordan det kommer til at gå os her, kan jeg i dag endnu ikke sige – vi har det godt og vi kommer ikke til at sulte eller fryse. Bortset fra Rs⁵⁾ er alle venner og bekendte kommet hertil, om Rs kommer, ved jeg ikke, ved jeg ikke, de er ængstelige, og man må simpelthen kaste sig ud i det ukendte.

Jeg håber, at dette brev kommer til Papas fødselsdag, jeg lykønsker dig på det hjerteligste, kære gamle Far. Krigen bliver vundet af De allierede, lad os håbe, at den snart er ovre og vi snart ser hinanden sunde og raske. I skal alle skrive til os, også Käte, og Wolfgang, hvis han kan. Hvordan mon han har det lige nu ? Fra Hedel hørte jeg sidst 22. september, nu har vi endnu ikke sat os i kontakt igen. Alle Js⁵⁾ er efter deres sidste oplevelser kommet sig godt og skulle komme tilbage og bo hos Hugo Ms⁵⁾. Så snart jeg ved noget om dem og deres befindende, skriver jeg.

I forrige krig frygtede I for jeres sønner, nu for jeres døtre, men Hitler får os ikke. Jeg vil meget gerne helt præcist høre om Wolfgang – er han Underofficer? Jeg er stolt over, at min søn kæmper på englændernes side, jeg håber, jeg snart får ham sund og rask tilbage.

For nu må I have det godt, jeg glæder mig sådan til jeres breve, jeg vil fra nu af skrive hver uge. Kys til jer alle

Jeres Olga

1. Dette er et af flere privatbreve, som er opsnappet og åbnet af de svenske myndigheder, der så har kopieret brevene og lagt kopien i deres arkiver. Svenskerne var bekymrede for, om der sivede "farlige" oplysninger ud gennem disse breve. Af hensyn til nulevende personer og deres børn har vi fjernet efternavnene på brevene afsendere og modtagere, og af hensyn til læsevenligheden er der enkelte steder rettet i stavemåden og i tegnsætningen. Dette brev er oversat fra tysk af Otto Rühl.
2. Olga har ikke kunnet skrive fra Danmark til sine forældre og sin søn i England på grund af krigen.
3. Den 29. august 1943 indførtes militær undtagelsestilstand i Danmark.
4. G.s.L.: Gud ske lov
5. Af hensyn til de pårørende er også dette familienavn kun angivet med forbogstaver

Om kilden

Brev fra Olga til sine forældre i England

Olga er flygtet til Sverige. I brevet fortæller hun om tiden op til flugten, hvor hun boede et nyt sted næsten hver nat, mens hun arbejdede på at finde pladser på en båd til Sverige. Hun kom med en lille motorbåd med 11 flygtninge om bord og uden plads til bagage.

Kilden er fra det supplerende materiale til kildehæftet "Aktionen mod de danske jøder oktober 1943. Flugten til Sverige" (Systeme 2003). Kilden er gengivet med tilladelse fra Otto Rühl.